UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De doctoribus pharisaicis audiendis non imitandis ca. cxxxiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

Oſtendite mihi nūmum q̄ ꝑ cenſu capitis daꝛ. Dumq̄ꝫ q̄ſiſſet d̄ imagine cuiꝰ eſſet. ⁊ dixiſſent. ceſarꝫ: tyberij ſcꝫ. Intulit. Reddite ḡ q̄ ſunt ceſarꝫ ceſari. tributa ſcꝫ cēſa. ⁊ q̄ ſūt dī deo ſcꝫ ꝑmicias. decimas. et oblationes

De ſeptemuira muliere.

Caplm. CXXX.

In illa die acceſſerūt ſaducei q̄ reſurrectōꝫ nō credētes ſuggillabāt phariſeos. q̄rētes de ſeptēuira muliere cuiꝰ eſſet in iudicio Q̄d vl' ipſi ꝯfinxerāt qꝛ erat poſſibile vl' in re forte euenerat Qui cū eandē q̄ſtionē ꝓpoſuiſſent ieſu. rn̄dit In reſurrectiōe nō nubēt mulieres nec nubenꝫ viri ab eis. i. non ducēt. qꝛ hoīes īmortales nō egebunt ꝓpagatiōe ⁊ eſt greco idiomate dictū nubenꝫ Futurā aūt reſurrectionē ꝓbauit ex v̄bis dn̄i q̄ dixit moyſi in rubo Ego ſum deꝰ abraā. ⁊ deꝰ iſaac. ⁊ deus iacob qꝛ iſti ꝓphetas nō recipiebāt: euidētibꝫ eorū teſtimonijs nō potuit vti ꝯtra eos Eſt aūt ꝓbatio talis. Ipſi putabāt aīas iterire cū corporibꝫ Hac aūt auctoritate ꝓbatur anīas viuere poſt corpa Alioq̄n ſi hō moriens penitꝰ i nihilū redigiꝛ. tūc dixit deꝰ ſe deum eſſe nihili. Manētibꝫ ḡ aīabꝫ poſt mortē colligi pt. qꝛ corpa reſurgēt. vt cū eis recipiant aīe qđ cum eis meruerūt. Alioquin fruſtra incorporanꝛ.

De mandato primo et ſecundo in lege. ⁊ ſauciato a latronibus.

Caplm. CXXXI.

Pariſei autē vidētes: qꝛ ſilentiū īpoſuiſſet ſaduceis ꝯuenerūt ī vnum. Et acceſſit vnꝰ legiſdoctoꝛ tentās eū ⁊ dicēs. Magiſter qđ eſt mandatū magnū in lege. Et ait ieſus Audi iſrl': dn̄s deꝰ tuꝰ vnus ē. Hoc nō eſt d̄ mādato. ſed oſtēdit de q̄ datū ē qđ tale eſt. Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo. ⁊ ex tota anīa tua. ⁊ ex tota mēte tua. Secunduꝫ aūt ſil'e eſt huic. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipm De re ſimili deo. H̄ ſecundū eſt mādatū. Hō eīm imago dei ē. Et rn̄dit ſcriba. In veritate dixiſti. et h̄ ē maius oībꝫ holocauſtomatibꝫ. Patet inter phariſeos ⁊ ſcribas fuiſſe q̄ſtionem. Quidā eīm opa legis ꝑferebāt dilectioni. Alij ecōtra: eo q̄ ante legē plures placuerūt deo ꝑ dilectionē ſine oī ſacrificio Primū aūt ⁊ ſecundū mandatū d̄r: q̄ꝫtū ad ea de q̄bꝫ mandaꝛ. Cui ieſus ait Hoc fac ⁊ viues. Ille volēs iuſtificare ſeipm ait ad ieſum. Et q̄s ē meꝰ ꝓximꝰ Cui ieſus oñdit: oēm miſcdiaꝫ facientē eſſe ꝓximū ⁊ ſpecialiꝛ ipm dei filiū. ꝓponens parabolā ſauciati: q̄ incidit in latrones. Nec diſtabat hec parabola multuꝫ a re facta. qꝛ in illo deſerto ſepe latrones ſanguinē fundebāt. Vñ ⁊ domim qđ eſt ſanguinē ſonat vocabaꝛ. Erat aūt oīs populꝰ ſuſpenſus ⁊ audiens ieſum.

De cōfutatione phariſeoꝝ ꝑ autoritatem dauid. Caplm. CXXXII.

Congregatis phariſeis interrogauit eos ieſus Quid vobis videꝛ d̄ chr̄o cuiꝰ filiꝰ ē. Dicunt ei Dauid. Et ait illis. Quō ergo dauid vocat eū dn̄m ſuū dicēs. Dixit dn̄s dn̄o meo. ſede a dextrꝫ meis. Si dauid vocat eū dn̄m quō filiꝰ eiꝰ ē. q. d. Vos putatꝫ chr̄m futuꝝ purū hoīem. ḡ q̄n erat dauid: nōdū erat chr̄s Nec ḡ erat dn̄s dauid. Mētitus eſt ḡ dauid ⁊ ꝓperā locutus eſt. Poſtꝰ eīm p̄res ſūt ⁊ dicunꝛ dn̄i filioꝝ q̄ꝫ filij parētū. Iudei ſomniāt hūc pſalmū ſcriptū in ꝑſona eliezer q̄ poſt cedem q̄nq̄ꝫ regū ait. Dixit dn̄s dn̄o meo: ſede a dextris meis. ſed ſeq̄ntia pſalmi nō ꝯcurrūt.

De doctoribꝫ phariſaicis audiēdis nō imitandis. Caplm. CXXXIII.

Tunc locutus eſt ieſus ad turbas ⁊ diſciplos. Sup cathedrā moyſi ſederūt ſcribe ⁊ pharisei. Que dicūt facite: q̄ faciūt nolite facere. Nō ſctificat locꝰ hoīem: ſꝫ hō locū. Nō oīs ſacerdos ſanctus: ſꝫ oīs ſctūs ſacerdos. Doctrinā accipiamꝰ: ñ mores. Apibꝫ herbe neceſſarie nō ſunt: ſed flores. Et addidit. Dilatant phylateria ſua: et magnificāt fimbrias q̄bꝫ appendebāt ſpinas quaꝝ punctione legis iugiter recordarenꝛ. qđ ſupra expoſitū eſt. ⁊ amāt vocari rabbi. Vos aūt nolite vocari rabbi. Vnꝰ ē eīm mgr̄ vr̄. Et p̄rem nolite vocare vob ſup terrā. Vnꝰ ē eīm p̄r veſter q̄ i cel' eſt. Nō ꝓhibet dn̄s doctrinā ſup cathedrā. nec ſalutatiōes i foro. nec noīa mgr̄i l' patris. ſꝫ ambitionē et vanā gloriā.

A phylare qđ ē ſua re. et torac qđ eſt lo... Rotulū ei habebant appendentē collo vel...

brachio ĩ q̃ ſcpta erãt.x.pcepta leg͡ʒ. vl' phy lateria dicit̃ a phylaxe ⁊ terion qd̃ eſt rotũ dũ et appellãt̃ phylateria pyxides in q̃b reponebãtur extremitates reliquiaꝝ vt digiti vel aliud.

Quibꝫ debetur ve eternum.

Caplm.CXXXIII.

D oſtendendũ autẽ q̃ i phariſeis doceat cauenda ſubdit Ue vob q̃ diligitis pmas cathedras. Ue vob phariſei hypocrite q̃ ferꝫ clauẽ ſcie. ⁊ claudit͡ʒ regnũ celoꝝ añ hoĩeſ Ue vob q̃ deuorat͡ʒ domos viduaꝝ. ve vobis q̃ circuitis mare ⁊ aridã vt faciatis vnũ pſelitũ.i.aliquẽ gentilem aduenã trahatis ad iudaiſmũ ⁊ facitis eũ gehẽne filiũ duplo q̃ vos.q2 redicit ad vomitũ peioꝝ ẽ q̃ añ q2 preuaricatoꝝ. Ue vob q̃ dicit͡ʒ

Proſelit⁹ pprie dr̃ q̃ de gẽtili fact⁹ ẽ iude⁹ Quãuis q̃dã dicant q̃ pſelit⁹ a pſiliẽdo d̃ gentilitate ad iudaiſmũ ⁊ ecõtrario dicat̃

q̃ iurat p tẽplũ nihil ẽ. qui ãt ĩ auro tẽpli dꝫ. Qui p altare nihil ẽ. q̃ ĩ re oblata ſup illõ. dꝫ Sacerdotes vt iuitarẽt pplm ad ĩmolandũ dicebãt data ſibi ⁊ oblata ſanctiora eẽ ipo tẽplo ⁊ altari. Dñs dixit ecõtra. q2 tẽplũ ⁊ altare ſctificabãt ĩ eiſ oblata. q2 dd̃o dicata erãt. oblata pro necq̃ q̃ ſanctificabãt illa.

Hoc altare mutatũ fuit a ſaracenis ĩ horologiũ. ⁊ adhuc videri poteſt.

Adhuc mlti eodẽ vicio laborãt q̃ putãt maius eẽ iurare p euãgeliũ q̃ p deũ. Ue vob q̃ decimat͡ʒ oẽ olus ⁊ relinq̃tis miſcd̃iã ⁊ iudiciũ. Hoc v̈bũ decimatis dubiũ ẽ. Nã ⁊ q̃ accipit ⁊ q̃ dat decimare dr̃. Phariſei aũt iõ oleꝝ decimas dabãt vt diceret̃. quõ al's ñ dãt q̃ bas dare nõ negligũt Leuite ãt adeo exigebãt decias q̃ etiã oleꝝ. Itẽ ve vob duces ceci q̃ colãtes culicẽ: trãſglutit͡ʒ camelũ. Per ſiſ'itudinẽ laci͡ʒ qd̃ colat̃ dictũ ẽ. Et pt referri ad pdicta ſic. Minima ſic culicẽ diligẽter inq̃ritis. vt decias. maiora ſcꝫ miſcd̃iã ⁊ iudiciũ abſcõdit͡ʒ. vt qd̃ glutit̃ abſcõdit̃ Ul' ad id qd̃ dictũ eſt. duces ceci: trabit̃: ita Minora pctã ſubditoꝝ diligent̃ arguit͡ʒ. pp̃cit͡ʒ grauiora ⁊ diſſimulãdo trãſit͡ʒ. Itẽ. ve vob q̃ ſil'es eſtis ſepulcris dalbat͡ʒ q̃ plena ſt oĩ ſpurcicia. Itẽ Ue vob q̃ edificat͡ʒ ſepulcra pphaꝝ ⁊ dãnat͡ʒ prẽs vr̃os q̃ eos occiderũt. Genimina viperarũ: vos iplete mẽſurã patrũ vr̃oꝝ. Uñ dr̃ ad vos ſapĩa dei. Mittã ad vos ſapiẽtes et ſcribas ⁊ ex illis occidet͡ʒ ⁊ crucifigetis et flagellabitis i ſynagogis vr̃is Hic pꝫ hereticũ mẽtiri q̃ dic aliũ deũ eẽ pphaꝝ. ⁊ aliũ noui teſtamẽti. Ut veniat ſup vos.i. ſup eccleſiã malignantiũ oĩs ſanguis iuſt⁹.i. vltio iuſtoꝝ a ſanguine abel iuſti vſq3 ad ſanguinẽ zacharie filie barachie: quem occidiſtis inter templum ⁊ altare.

De zacharia filio barachie.

Caplm.CXXXV.

Z aũt de vn decimo pphetaꝝ vel d̃ p̃re ioãnis dicat̃ q̃ fuerit occiſus i tẽplo: nõ legit̃. Põt g̃ dici de filio ioiade ſacerdot͡ʒ quẽ ioas occidit. vt legit̃ in libro regũ. Et forte pr̃ ei⁹ cognoĩat⁹ eſt barachias. vl' p nois interp̃tatiõe poſitũ eſt. Barachias em̃ bñdict⁹ dñi interp̃tat̃ Et eſt filiꝫ barachie.i. bñdicti dñi. In euãgelio nazareoꝝ legit̃ ioiade. Paſtorẽ aũt ouiũ ⁊ ſacerdotẽ tm̃ cõmemorauit ieſus vt duo hoim genera notaret. ſubditos ⁊ platos. Nulli em̃ generi pcit praua generatio.

Nazare⁹ ſonat ſctũs vel florẽs vel germinãs. ⁊ dicebãt̃ nazarei q̃ ex voto obligabãt ſe ſanctimonie vſq3 ad certũ tp̃s. vel iugiter vt ſamuel. ⁊ nouacula nõ trãſibat ſup caput eoꝝ. Uñ chr̃s ⁊ apl'i depingũt̃ criniti. ñ in re ſed in ſanctitate. Chr̃s tñ dicebat̃ nazareus a nazareth. ⁊ nazare⁹ nõ a loco ſꝫ a ſanctitate. Primi itaq3 diſcipli chr̃i nazarei dicebant̃ q̃ euangeliũ ſcripſerũt: ſꝫ eccl'ia q̃ttuoꝝ tm̃ recepit. Cũq3 ita pmo vocarent̃ Nazarei poſtea vocati ſũt ſequẽtes chr̃m Diſcipuli. poſtea inſtituẽte petro a chr̃o Chr̃iani

De cõminatione euerſionis hieruſalẽ.

Caplm.CXXXVI.

E cõuertẽs ſermonẽ ad hieruſalẽ ait. Quotiẽs volui ↄgregare filios tuos ⁊ noluiſti.i. q̃tiẽs filios tuos voluntate mea ↄgregaui te nolente ⁊ ĩgrato feci Ecce relinquet̃ vob dom⁹ vr̃a deſerta. Dico em̃ vob. nõ videbit͡ʒ me amodo donec dicat͡ʒ. Bñdict⁹ q̃ venit in noĩe dñi.i. ab h̃ tp̃e paſſiõis nõ videbitis filiũ hoĩs donec ad iudiciũ. vbi videbit͡ʒ me venientẽ ĩ gloria